

Enspijk, 15 februari 2024

Aan: CDH Waterschap Rivierenland

Onderwerp: artikel 4.5 vragen levende sloten, Volkskrant

Geacht college,

In de Volkskrant van 9 februari 2024 stond een column met de titel “*Levende slotjes verdwijnen uit het landschap; ter wille van de efficiënte landbouw*” (zie onderaan). De bufferstrokenmaatregel, die betekent dat boeren een strook langs de sloot moeten vrijhouden van mest en bestrijdingsmiddelen, wordt volgens deze column ontlopen door dat boeren massaal sloten dempen, met of zonder toestemming van het waterschap. Bron voor deze column is het provinciale rapport 'Staat van de biodiversiteit in Overijssel'. Sloten zorgen voor biodiversiteit in het agrarische gebied. Met het dempen van sloten verdwijnt leefgebied voor watergeboden flora en fauna. Maar ook zijn sloten een belangrijk groen lint in het agrarische gebied voor insecten, kleine zoogdieren en vogels, zo staat in het rapport. Zo gebeurt het omgekeerde van wat de bedoeling was.

De AWP Rivierenland maakt zich zorgen om deze ontwikkeling: het verdwijnen van de levende slotjes draagt niet bij aan het behalen van de KRW doelstellingen. Wij zijn benieuwd of deze problematiek ook in ons gebied speelt. Onze fractie heeft naar aanleiding van deze colum daarom de volgende vragen ex artikel 4.5 reglement van orde algemeen bestuur aan het college:

- 1) Worden de sloten binnen waterschap Rivierenland op basis van luchtfoto's regelmatig vergeleken met de sloten zoals deze zijn opgenomen in de legger wateren?
- 2) Kunt u op basis van deze vergelijkingen een beeld geven van de hoeveelheid sloten die sinds de invoer van de bufferstrokenmaatregel in ons gebied is gedempt?
- 3) Welk deel daarvan is zonder vergunning gedempt?
- 4) Wordt hierop gehandhaafd of wordt dit gedoogd?
- 5) Wat gaat het waterschap doen om deze in onze ogen ongewenste ontwikkeling te voorkomen?
- 6) Heeft het waterschap ook een rol in het handhaven op de bufferzones zelf en hoe loopt dit?

Wij zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

Guido van der Wedden
AWP voor water, klimaat en natuur

In Oosterbierum

Levende slootjes verdwijnen uit het landschap, ter wille van de efficiënte landbouw

Vroemeners slootjes, met machines dichtgetimmerd. Als je goed kijkt zie je de landranden die ze achterlieten in het boerenland, dat waterpas ligt en wacht op de leeuw. De akkers bestaan alleen nog maar uit grote lijnen, dat is voor de landbouw efficiënt. Maar met het wegwerken van de watergangen is ook het leven gedoofd.

Ven van de regels die sommige boeren zo woest maken, dat ze al best verbanden op de openbare weg en bij de rokerde pumphopen een brief leggen waarin staat dat het uit 'waterhoop' gebeurt, is de bufferrookermaatregel. Boeren moeten de sloten langs hun land verhoeden van mest en gewasbeschermingsmiddelen, opdat de natuur er ongetooid kan floreren en er geen troep belandt in het water. Dat gaat ten koste van de opbrengst, dus dempen boeren in het hele land hun slootjes, al dan niet met welmenen van het waterschap. En zo gebeurt het omgekeerde van wat de bedoeling was.

De minister heeft er zorgen over, schreef hij, maar gaat er niks aan doen.

De Hornsterreek is een geweldige stuk eenwens-oude klei tegen de Friese zeehijk aan. In het veld rennen hazen rondjes om elkaar heen, en langs de wegen liggen beggen slibde uit de vaarten zijn gescheut. Ze worden verboden en verbeesd, het moet de veerworden slootjes compenseren.

'Het is wel confronterend', zegt Lia Smid, een kunstenaar die hier acht jaar geleden kwam wonen. Ze maakt prachtig fragiel werk van vilt, met de vergankelijkheid van de natuur als inspiratie. Maar het uitzicht van haar atelier is veranderd in één groot, gegaliseerd perceel, zonder de glinstering van smalle waterkopen. 'Het heeft iets neuriger', zegt ze. 'Ik denk dat veel boeren wel anders willen, maar vastzitten in een systeem.'

Slootjes zijn de handlijnen van het land. Zelfs in het meest gruze seizoen weerspiegelen ze de hemel en kondigen vrolijk de toekomst aan, als kraamkanten van dieren en planten. De omgeploegde klei ligt er mooi bij, bijna wit, alsof het wordt bedekt door een laagje stip, maar beweegt niet. Waterlopen bewegen altijd, dat is het verschil: het zijn werelden op zich.

Het dempen van de slootjes, zegt Sybe Auldringa op zijn akkerbouwbedrijf, heeft als voordeel dat er minder mest en middelen in het water komen, 'zo kun je er ook naar kijken'. Hij teelt peulstapeldappelen en oien, zo'n groot stuk aanvermogen land werkt doelmatig, en dat is belangrijk om in deze tijd als boer te blijven boeren. 'Je hebt massa nodig, je hebt grote machines nodig, anders kan het eigenlijk niet uit.'

Zijn grootvader had 25 hectare land, bewerkt door vijf mensen. Zelf heeft hij 200 hectare, ook bewerkt door vijf mensen - de geschiedenis van

Het gegaliseerde, rechtlijnige landschap.

de Nederlandse landbouw in één bedrijf. Hoe dan ook is het een 'kattige discussie', zegt Sybe. Ook gangbare boeren zoals hij willen best veranderen. 'Wij zijn de eerste generatie die is opgegroeid met het idee dat je milieubewust moet werken.'

Met tien andere bedrijven probeert hij dit jaar een natuurlijke methode van ongediertebeheer te ding uit: op een deel van het land komt struik, zodat de kuiters en de weg kwijtraken. 'Als het zo simpel is, doen we dat natuurlijk. Maar het blijft nu eenmaal zo dat de opbrengst daalt als je minder middelen gebruikt.'

Aan de overkant ligt de boerderij van Iukema, waar langs de sloot een strook van zes meter breed is beplant met een vierbeschaag, en hieken zijn ingezaaid: natuurlijke landbouw. Acht jaar geleden gooiden ze het roer om en ze kunnen vertellen dat de zaken minder goed gaan dan toen het bedrijf nog gangbaar was.

In een van de loodsen persert een machine biologische koolzaadolie; het schroot dat overblijft is fantastisch snavel, veel beter dan de uit Brazilië geïmporteerde sojaalk die veel boeren gebruiken. Maar aan wie verkoop je biologische koolzaadolie en verantwoord veevoer, als de grote bedrijven het niet lusten?

Biologisch boeren blijft een hoop meer werk voor minder opbrengst, tegen de klippen van de banken en grootbedrijven op, die blijven geloven in grootschaligheid. Daarom verdwijnen de levende slootjes uit het landschap, tot je niet meer weet dat ze bestonden.

t.hogmans@volkskrant.nl

St
na
ka
ee
hi

De N
Het a
rest b

N

te nap
komes
premi
het ka
het bo
De j
en in
best a
wren
de to

Op
die
ora
het
het
kra
Da
vink

Als v
uite
hebl
vake
demi
dan o
kabi
aan h

Erin a
het at
het kan
verp
den, in
ruzie
bezu
echt m
gewen
voldoet

Die vra
zigt n
sief Fran
dat een g
hand da